

§ 127

Lausunto liikenne- ja viestintäministeriölle valtioneuvoston periaatepäätöksestä kehittämissuunnitelmaksi logistiikan ja kuljetussektorin sekä satamien digitalisaation vahvistamisesta

HEL 2018-001375 T 03 00 01

LVM/237/01/2018

Päätös

Kaupunginhallitus antoi liikenne- ja viestintäministeriölle seuraavan lausunnon valtioneuvoston periaatepäätöksestä kehittämissuunnitelmaksi logistiikan ja kuljetussektorin sekä satamien digitalisaation vahvistamisesta:

Hallitusohjelman digitaalisen liiketoiminnan kasvuympäristöä koskevassa kärkihankkeessa on tavoitteena suotuisan toimintaympäristön luominen digitaalisille palveluille ja uusille liiketoimintamalleille. Kärkihankkeessa luodaan innovaatioita ja palveluiden syntymistä tukeva säädös- ja muu toimintaympäristö. Kärkihankkeen yhtenä hallitusohjelman loppukauden toimenpiteenä on luoda kehittämissuunnitelma logistiikan ja kuljetussektorin sekä satamien digitalisaation vahvistamiseksi.

Näiden visioiden saavuttamiseksi kehittämissuunnitelmaan esitetään neljää käytännön tavoitetta:

1. Logistiikan hajautetun tiedonjakoinfrastruktuurin luominen
2. Lähilogistiikan toimivuuden merkittävä parantaminen
3. Logistiikan älykkään automaation kehittäminen
4. Satamien digitalisaation edistäminen

Ensimmäisessä tavoitteessa pyritään luomaan hajautettujen, yhteen toimivien järjestelmien verkko, jossa tiedon tulee olla digitaalisessa, koneluettavassa, yhteensopivassa muodossa, ja sen on oltava jaettavissa reaaliaikaisesti ja automaattisesti kuljetusketjuissa ja niiden välillä. Koska järjestelmät keskustelevat keskenään, riittää että logistiikkatieto tallennetaan vain yhteen järjestelmään.

Tavoite on erittäin kannatettava. Satamalogistiikassa on jo vuosikymmeniä ollut käytössä PortNet -tiedonvaihto yritysten ja viranomaisten välillä, mutta lukuisista yrityksistä huolimatta sitä ei ole saatu laajennettua yritysten väliseksi tai koko logistiikkaketjun kattavaksi. Lohkoketjuteknologia tulee vastaamaan logistiikkaketjujen tarpeisiin. Olisi tärkeää, että liikenne- ja viestintäministeriö aloittaisi kansallisen lohkoketjutekno-

logiaan perustuvan pilottiprojektin ensi tilassa yhdessä logistiikkayritysten ja satamien kanssa.

Toisessa tavoitteessa keskitytään lähilogistiikkaan ja jakeluun. Helsingin kaupunki julkaisi vuonna 2014 Citylogistiikan toimenpideohjelman, jossa oli 11 tavoitetta tai kehitysprojektia citylogistiikan tehostamiseksi. Ohjelman tavoitteena oli tehostaa logistiikkayritysten toimintaa ja samalla vähentää haitallisia vaikutuksia ympäristöön ja kaupunkiviihtyvyyteen. Kaikki toimenpideohjelman toimet yhtä lukuun ottamatta on toteutettu tai käynnissä, mm. palkittu jakelupysäköintiruudun etäseuranta ja -varaamisjärjestelmä.

Citylogistiikan kehittämisen suurin este on käsittelyssä oleva tieliikennelain uudistus, joka ehdotetun kaltaisena estää Helsingin kaupungin pyrkimykset ohjata jakeluliikenne omille varatuille jakelupaikoilleen ja samalla kehittää kannustimia vähäpäästöiseen jakelupalustoon ja tehostaa jakelua.

Kolmantena tavoitteena on älykkään automaation kehittäminen. Helsingin kaupunki on kuluvana vuonna käynnistämässä vähäpäästöiseen jakelupalustoon (polkupyöräjakelu ja automaattinen jakelu) liittyviä hankkeita. Toimiakseen, ko. hankkeet edellyttävät tieliikennelain selkeyttämistä niin, että lastaus- ja purkutoiminta jalkakäytäviltä olisi sallittu vain erikseen merkityistä jakeluruuduista. Automaation edistäminen ei ole mahdollista ilman tieliikennelain muutosta.

Neljäntenä keskeisenä tavoitteena on satamien digitalisaation edistäminen. Suomessa on noin 50 satamaa, joista parikymmentä on ympäri vuoden toimivia ns. talvisatamia. Kokonaisuudessaan Suomen satamien vienti- ja tuontivolyymit vastaavat suurta kansainvälistä satamaa. Tutkimusten mukaan suomalaiset satamat keräävät asiakaskuntansa koko maasta.

Kun satamatoiminta on näin hajautettua, ei yhdelläkään suomalaisella satamalla ole riittäviä volyymeja sekä taloudellisia mahdollisuuksia investoida ja olla kehityksen kärjessä. Suomalaisten satamien lukumäärää tulisikin vähentää luoden muutamia, eri tuoteryhmiin keskittyneitä suuria satamia.

Satamien tiedonvaihto on vuosia hoidettu PortNet-järjestelmällä, joka tulisi päivittää kokonaisuudessaan lohkoketjupohjaiseksi. Haasteita tuovat EU:n satamien tiedonvälitystä määrittelevät määräykset, mutta innovatiivisella lähestymistavalla haasteet olisivat selätettävissä.

Viime aikoina suomalainen laivatekniikan kehitys on painottunut miehittämättömiin aluksiin. Niiden yleistyminen tulee kuitenkin olemaan hidas, sillä merenkulussa laivat uusitaan noin 30 vuoden välein, ja kan-

sainvälinen lainsäädäntö on erittäin hidas muuttumaan. Miehittämättömien alusten lisäksi Suomella on mahdollisuus olla edelläkävijä älykkäiden väylien kehittämisessä, joissa väylätiedon avulla pystytään palvelemaan hyvin erilaisia aluksia. Olisikin välttämätöntä, että liikenne- ja viestintäministeriö painottaisi älykkäässä merenkulussa älyväylien kehittämistä ja siihen vaadittavaa taustakehitystyötä. Tämän lisäksi tulisi aktiivisesti ottaa osaa Ruotsin STM-hankkeeseen, jossa rakennetaan yhteistä tiedonvaihtoarkkitehtuuria merelle.

Kokonaisuudessaan valtioneuvoston periaatepäätös sisältää erittäin kannatettavia tavoitteita, mutta niistä puuttuu vaadittava konkretia sekä yhteydet muihin hallinnonalan hankkeisiin kuten tieliikennelain uudistamiseen ja merenkulun automaation kehittämiseen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Ulla Tapaninen, erityisasiantuntija, puhelin: 310 37350
ulla.tapaninen(a)hel.fi
Anna Villeneuve, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Liikenne- ja viestintäministeriön lausuntopyyntö 2.2.2018
- 2 Lausuntopyynnön liite, liikenne- ja viestintäministeriön lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston periaatepäätökseksi tavaralogistiikan digitaalisesta tulevaisuudesta
- 3 Lausuntopyynnön liite, valtioneuvoston periaatepäätös kehittämissuunnitelmaksi logistiikan ja kuljetussektorin sekä satamien digitalisaation vahvistamisesta

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote Liikenne- ja viestintäministeriö
Otteen liitteet Esitysteksti

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Liikenne- ja viestintäministeriö valmistelee yhdessä sidosryhmien kanssa valtioneuvoston periaatepäätöstä tavaralogistiikan kehittämisestä.

05.03.2018

Asia/11

Kehittämissuunnitelma tukee hallituksen kärkihanketta digitaalisen liiketoiminnan kasvuympäristöstä.

Liikenne- ja viestintäministeriö on 2.2.2018 pyytänyt Helsingin kaupungin lausuntoa valtioneuvoston periaatepäätöksestä kehittämissuunnitelmaksi logistiikan ja kuljetussektorin sekä satamien digitalisaation vahvistamisesta. Lausunto pyydettiin toimittamaan 28.2.2018 mennessä, mutta lisäaikaa annettiin pyydettyä 7.3.2018 saakka.

Liikenne- ja viestintäministeriö on myös pyytänyt Helsingin Satama Oy:n lausuntoa.

Lausunto on valmisteltu kaupunginkanslian ja kaupunkiympäristön toimialan liikenne- ja katusuunnittelun yhteistyönä.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Ulla Tapaninen, erityisasiantuntija, puhelin: 310 37350
ulla.tapaninen(a)hel.fi
Anna Villeneuve, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Liikenne- ja viestintäministeriön lausuntopyyntö 2.2.2018
- 2 Lausuntopyynnön liite, liikenne- ja viestintäministeriön lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston periaatepäätökseksi tavaralogistiikan digitaalisesta tulevaisuudesta
- 3 Lausuntopyynnön liite, valtioneuvoston periaatepäätös kehittämissuunnitelmaksi logistiikan ja kuljetussektorin sekä satamien digitalisaation vahvistamisesta

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Liikenne- ja viestintäministeriö

Otteen liitteet
Esitysteksti

Tiedoksi

Kaupunkiympäristön toimiala